

Tallet af Personer i de Familier, der lever af disse Brug, til omtrent 50,000. Man kan ogsaa i denne Forbindelse nævne Udstykningsforeningernes Virksomhed. En Mængde Udstykningsforeninger her i Landet har allerede for adskillige Aar siden taget Arbejdet op og gjort et i mange Henseender fortrinligt Arbejde.

Det foreliggende Lovforslag er altsaa et Led i Kæden af Bestræbelser for at skaffe Jorden paa flere Hænder, end den for Tiden er. Jeg lægger megen Vægt paa, hvad der staar i § 2, at disse Brug skal være saa store, at de giver tilstrækkelig Virkefelt for en Mand og hans Familie. Her, hvor det drejer sig om Jord i offentligt Eje, er der efter min Opfattelse ikke noget til Hinder for, at disse Brug, i alt Fald en Del af dem, kunde blive noget større, at man kunde sætte Maalet noget højere end med Hensyn til de Brug, der oprettes efter Husmandsloven, saa meget mere som den vedkommende ifølge Lovforslaget ikke skal udbetale noget. Man skal betale en fast Afgift, men der kræves altsaa ikke en kontant Udbetaling for den Jord, man faar at dyrke. Naturligvis kan der indvendes, at jo større Bruget bliver, desto mere Besætning, som især for Tiden er kostbar, skal der til, og desto kostbarere bliver Bygningerne, som skal opføres, der skal i det hele flere Penges til for den Bruger, som kommer i Besiddelse af en saadan større Jordlod. Jeg tror imidlertid, at man i den Henseende ikke skal være sængstelig for at stille større Krav, end der hidtil er stillet, til dem, som kan komme i Betragtning, hvor der er Tale om at udstykke Jord i offentligt Eje. Arbejdslønningerne paa Landet er for Tiden saaledes, at der intet er i Vejen for at stille disse større Fordringer, i alt Fald er Forholdene paa den Egn, hvor jeg er særlig kendt, saaledes, at Karlene, naar de kommer ud over Lærlingearene og har af-tjent deres Værnepligt, i 20 Aars Alderen, kan tjene aarlig 700—750 Kr. foruden Kosten. Det er noget mere, end man har tænkt sig tidligere, derfor mener jeg, at man kan stille Fordringer til en ikke helt ringe Kapital, naar den Tid kommer, da de skal sætte Foden under eget Bord.

Naturligvis skal jeg indrømme, at lige for Tiden er det meget vanskeligt at etablere sig som Landbruger, og at det vil være vanskeligt for dem, der skal overtage Jord, der er i offentligt Eje, selv om de ikke skal præstere Udbetaling, men efter min Mening er det ikke først og fremmest, fordi Jordpriserne har været

stigende og for Tiden ret høje. I Sammenligning med Priserne for den Besætning, der skal anskaffes, eller med Bekostning ved Opførelse af Bygningerne har man Lov til at sige, at Jordpriserne, til Trods for, at de er ret høje, dog relativt ikke har været saa overmaade stærkt stigende, og dette gælder ogsaa for Krigsperioden. Saa længe man kan faa en Tønde Land god Jord for en Ko, kan Jorden ikke siges at være saa overmaade dyr. Der er imidlertid et vanskeligt Forhold — ikke netop for Tiden, det vil vedblive at være til Stede, efter at Krigen er forbi —, som efter min Mening i høj Grad hindrer Udstykningsforeningernes Virksomhed, nemlig de vældige Priser paa Byggematerialier, der næsten umuliggør Etablering. Paa det Omraade er der, saa vidt jeg skønner, neppe Grund til at vente, at man med det første skal komme ned til de Priser, vi havde før Krigen baade her i Landet og i det øvrige Europa. Her er, som sagt, et vanskeligt Problem netop med Hensyn til de omhandlede Bygningers Opførelse. Jordpriserne har naturligvis været stigende gennem en Del Aar, det ved vi alle, men en særlig stærk Stigning kan man ikke spore netop nu under Krigsperioden, og det hænger vel i nogen Grad sammen med, at Folk i det hele er noget forsigtige.

At vi har haft en Periode i de senere Aar, hvor Jordpriserne har været stigende, har der været talt meget om, og man har i den Anledning i høj Grad beklaget Landbruget. Saadanne Udtalelser har man hørt fra forskellige Talere i Rigsdagen, særlig naar der skulde arbejdes for georgeistiske Skatteprincipper. Naturligvis stiger Prioriteterne, efterhaanden som Jorden stiger i Pris, og dermed stiger den Rente, der skal svares af Landbruget; men den Stigning, der har været gennem en Del Aar, hænger naturligvis sammen med den stadige Stigen af Produktpriserne fra Aarhundredskiftet indtil nu. Jeg tænker herved ikke paa de enormt høje Priser, der hersker for Tiden, men indtil 1914 var der i Virkeligheden gennem Aarene en stærk Stigning, og det bevirkede selvfølgelig, at Jordpriserne efterhaanden gik i Vejret. Jeg tror ikke, man behøver at beklage Landbruget af den Grund, og jeg har ogsaa sjældent hørt, at disse Beklagelser, der har været stærke nok, er fremsatte fra Landboernes egen Kreds paa Landbrugsdelegeretmøder, eller hvor i det hele Landbrugsorganisationerne har været samlede for at drøfte forskellige Spørgsmaal af særlig Interesse for dem, men det er især i den politiske Verden,